

Pismo Ministra Sprawiedliwości Prokuratora Generalnego Adama Bodnara do pracowników prokuratury.

Minister Sprawiedliwości Prokurator Generalny Adam Bodnar przekazał pismo do wszystkich prokuratorów, asesorów prokuratury, asystentów, urzędników i pozostałych pracowników wszystkich jednostek organizacyjnych prokuratury.

Szanowni Państwo

Prokuratorzy, Asesorzy,

Asystenci oraz Urzędnicy i Pracownicy Prokuratury

W dniu 13 grudnia 2023 roku zostałem powołany na stanowisko Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego, co traktuję jako zaszczyt, ale przede wszystkim zobowiązanie względem społeczeństwa domagającego się przywrócenia oraz zagwarantowania standardów praworządności. Mija właśnie miesiąc od objęcia tej zaszczytnej funkcji.

Jednym z istotnych organów wymagającym odnowy jest Prokuratura, podlegająca przez okres ostatnich ośmiu lat negatywnym przemianom związanym z ograniczaniem niezależności prokuratora oraz jej upolitycznieniem. W rezultacie stała się ona organem koncentrującym się na realizacji partykularnych interesów, co przekładało się na brak zainteresowania kompleksowym i realnym zarządzaniem całą strukturą w celu zapewnienia właściwych warunków do realizacji zadań,

dysproporcjami w nakładaniu obowiązków służbowych, znaczącymi różnicami w sferze wynagrodzeń i generalnym brakiem wizji funkcjonowania instytucji.

Dostrzegam to pomimo krótkiego okresu urzędowania na powierzonym mi stanowisku. Mam nadzieję, że moje dotychczasowe doświadczenia społeczne, państwowe i naukowe będą wartością dodaną dla Prokuratury.

Przychodzę do Prokuratury jako człowiek, któremu bliska jest ochrona praworządności i dążenie do zachowania wierności postanowieniom Konstytucji. Dlatego też w pierwszej kolejności będę podejmował działania zmierzające do przywrócenia właściwych, europejskich standardów funkcjonowania Prokuratury. Zapewniam Państwa, że przyjęte na siebie zobowiązania będę realizował z zapewnieniem standardu niezależnego prokuratora.

Zgodnie z opinią Rady Konsultacyjnej Prokuratorów Europejskich (CCPE) skierowanej do Komitetu Ministrów Rady Europy na temat europejskich standardów i zasad kształtujących status prokuratora we wszystkich systemach prawnych prokuratorzy przyczyniają się do zagwarantowania praworządności, w szczególności poprzez uczciwy, bezstronny i skuteczny wymiar sprawiedliwości, zaś prokuratorzy działają w imieniu społeczeństwa i w interesie publicznym, w celu ochrony praw i wolności człowieka. Chciałbym, aby do czasu rozdzielenia funkcji Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego te czynniki kształtowały podstawy działania Prokuratury. Będę czynił wszystko, aby mogły być one realizowane na co dzień przy wykonywaniu przez Państwa obowiązków służbowych. Nie wykluczam wykorzystywania w tym aspekcie dostępnych Prokuratorowi Generalnemu instrumentów, ale będą one transparentne i osobiście będę brał za nie odpowiedzialność. Nie dopuszczę do sytuacji, aby w ramach prokuratury podejmowane były bezprawne działania wpływające na niezależność prokuratora. Dlatego też z takim zaangażowaniem dążyłem do ożywienia działalności Krajowej Rady Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, która ma się stać jawnym miejscem omawiania wszystkich ważnych spraw dla funkcjonowania Prokuratury.

Wyzwania, przed którymi stoi prokuratura w demokratycznym państwie prawnym obejmują nie tylko zmiany odnoszące się do kwestii aksjologicznych, ale też do przywrócenia elementarnej sprawiedliwości w ramach prokuratury w wielu aspektach jej funkcjonowania. Informacje z ostatnich tygodni pojawiające się w sferze medialnej, jak również uzyskane z przekazanych mi danych, wskazują na liczne nieprawidłowości i nierówności w kwestii awansów prokuratorów, uposażeń wszystkich pracowników, niedostatku kadry urzędniczej, nierówności w zakresie obciążenia zadaniami na różnych szczeblach organizacyjnych prokuratury, a także na wiele innych trudności.

Pierwszoplanowym problemem do rozwiązania jest zatem kwestia stabilizacji kadrowej, tak w obszarze pełnienia służby prokuratorskiej, jak i kadry urzędniczej. W tym celu po wielu latach zaniedbań od 2024 roku nastąpi poprawa bytu materialnego i związane z tym znaczące podwyżki uposażeń pracowników prokuratury. W odniesieniu do prokuratorów i asesorów prokuratury staraniem Ministerstwa Sprawiedliwości doprowadzono do przywrócenia ustawowych zasad ustalania wynagrodzenia za rok 2024, a także wypłaty wyrównań wynagrodzeń za rok 2023. Znaczące, bo 20% podwyżki otrzymają także urzędnicy i inni pracownicy prokuratury. Mam świadomość, że w kontekście rosnących kosztów życia oraz wieloletniej stagnacji wynagrodzeń kadry urzędniczej są one nadal niezadowalające. W związku z tym zamierzam wykorzystać wszystkie dostępne działania wynikające z członkostwa w Radzie Ministrów, jak również w ramach oszczędności budżetowych, chociażby w związku z wieloma budzącymi moje wątpliwości wydatkami, aby ten stan rzeczy zmienić. Dotyczy to w pierwszej kolejności pracowników zarabiających w granicach wynagrodzenia „minimalnego”. Zainicjuję także działania zmierzające do podniesienia godności urzędników oraz prokuratorów nie tylko w aspekcie finansowym, ale także relacji wewnętrznych pomiędzy pracownikiem a pracodawcą. Chcę doprowadzić do zmiany podejścia do realizacji zadań przez kierowników jednostek oraz zapewniania godziwszych warunków pracy. Mam świadomość, że jest to proces długotrwały, dlatego wymaga zainicjowania już dziś i wprowadzenia istotnych zmian w sferze zarządzania prokuraturą.

Przebieg kariery zawodowej, ocena wykonywanej pracy, awans i przeniesienia prokuratorów winny opierać się na przejrzystych i obiektywnych kryteriach, takich jak fachowość i doświadczenie. W tym zakresie będę dokonywał istotnych korekt. Pochodną arbitralności w zakresie polityki awansowej było dotychczasowe stosowanie instytucji delegacji, która z rozwiązania wyjątkowego stała się codziennością, bez oglądania się na sytuację kadrową najniższych jednostek organizacyjnych prokuratury i prawo obywateli do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Działanie naprawcze w tym aspekcie są nieodzowne i wkrótce zostaną zainicjowane.

Stojące przed prokuratą wyzwania obejmują również pełną informatyzację prokuratury. Dotychczasowe doświadczenia i głosy środowiska prokuratorowskiego wskazują, że niedawno wprowadzony system informatyczny nie spełnia oczekiwań zwłaszcza w zakresie jego niezawodności i funkcjonalności. A w poczekalni najpilniejszych spraw z szeroko pojętymi zagadnieniami cyfryzacji stoją już kwestie elektronicznych doręczeń i możliwości kierowania pism przez obywateli opatrzonego podpisem elektronicznym.

Na nas wszystkich spada wielki ciężar odpowiedzialności za poprawę funkcjonowania prokuratury. Dziś stajemy przed wyzwaniami związanymi ze zmianami społecznymi, których prokuratura jest istotną częścią. Długo hamowany proces realnego udziału Polski w europejskiej przestrzeni wymiaru sprawiedliwości został odblokowany. Rozpoczęta procedura przystąpienia do Prokuratury Europejskiej w ramach wzmocnionej współpracy umocni pozycję Polski jako zaufanego partnera angażującego się we wszelkie działania, które zwalczają nadużycia finansowe na szkodę Unii Europejskiej.

Sprawą wagi państwowej jest podjęcie prac nad nową ustawą ustrojową dotyczącą prokuratury oraz sprzężonymi z nią zmianami w kodeksie postępowania karnego. Decydującą rolę na tej drodze powinien odegrać dialog społeczny. Zadaniem wielkiej wagi jest stworzenie autentycznej reprezentacji prokuratorów mającej stać na straży niezależności prokuratorów. Pierwszym krokiem ku realizacji tego celu jest

wzmocnienie roli Krajowej Rady Prokuratorów, która powoli się dokonuje, o czym świadczy aktywność niektórych jej członków na pierwszym posiedzeniu z moim udziałem oraz dziesiątki tysięcy obserwatorów śledzących to wydarzenie za pośrednictwem transmisji online.

Bliskie jest mi wyrażone przed niemal stu laty w ustawie ustrojowej z II Rzeczypospolitej sformułowanie, że „Prokurator stoi na straży ustaw”. W tym krótkim, wymownym i dumnym zarazem twierdzeniu mieści się istota obowiązków Prokuratora i określenie jego roli w życiu publicznym. Składają się one na patriotyzm konstytucyjny prokuratora, którego rola ustrojowa i procesowa obejmuje ochronę wartości wynikających z ustawy zasadniczej. Jak wskazywał ś.p. Prokurator Aleksander Herzog „zgodnie z zasadami etyki zawodowej może postępować tylko prokurator, który charakteryzuje się określonymi przymiotami charakteru – a więc tak zwanym kręgosłupem moralnym”. Ta postawa niezależnego prokuratora była pożądana w ostatnich latach i dawał temu wyraz prokurator Aleksander Herzog. Jest ona wielkim wyzwaniem w czasie budowania nowej, niezależnej i profesjonalnej prokuratury.

Wyrażam głębokie przekonanie, że w 2024 roku uda Nam się wspólnie doprowadzić do zwiększenia poczucia satysfakcji i zadowolenia wynikającego z pracy w Prokuraturze i związanej z tym zarówno poprawy statusu materialnego, ale również kultury organizacyjnej, jak i przywrócenia szacunku dla codziennego trudu służby prokuratorskiej i urzędników Prokuratury.

Życzę Wszystkim Państwu również wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.